

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNI LIST

Ljubljanske in mariborske oblasti.

Vsebina:

92. Zakon o pogodbi o trgovini in plovitvi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo, sklenjeni dne 2. novembra 1927. v Atenah.

Zakoni in kraljevske uredbe.

92.

Mi

Aleksander I.,po milosti božji in narodni volji
kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev,

proglašamo in objavljamo vsem in vsakomur, da je sklenila narodna skupščina kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v XCIII. redni seji, ki jo je imela dne 14. avgusta 1928. v Beogradu, in da smo Mi potrdili in potrjujemo

Zakon

o pogodbi o trgovini in plovitvi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo, sklenjeni dne 2. novembra 1927. v Atenah,*

ki se glasi:

§ 1.

Odobruje se in zakonsko moč dobiva pogodba o trgovini in plovitvi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo, sklenjena dne 2. novembra 1927. v Atenah, ki se glasi:

Pogodba

o trgovini in plovitvi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo.

Njegovo Veličanstvo kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev in predsednik republike Grčije, enako prešinjena z željo, pospešiti in razširiti ekonomske odnose, ki že obstoje med njiju državama, sta se odločila, skleniti pogodbo o trgovini in plovitvi, ter sta imenovala v ta namen za svoje pooblaščenca, in sicer:

Njegovo Veličanstvo kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev:

Njegovo Ekscelenco gospoda Tihomira A. Popovića, svojega izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v republiko Grčiji;

gospoda Savo R. Kukića, prejšnjega generalnega direktorja carin;

predsednik republike Grčije;

Njegovo Ekscelenco gospoda Andreja Michalakopulosa, ministra za zunanje posle;

Njegovo Ekscelenco gospoda Nikolaja Xydakisa, izrednega poslanika in pooblaščenega ministra, direktorja v ministrstvu za zunanje posle,

ki so dogovorili, ko so izmenjali svoja pooblastila, spoznana v dobri in pravilni obliki, naslednje odredbe:

* Ta zakon je razglašen v «Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca» z dne 1. novembra 1928., št. LXXXIV-A, v francoskem izvirniku in v srbskem prevodu.

I. poglavje.

Obče odredbe.

Pravice in dolžnosti državljanov.

Člen 1.

Državljeni vsake visoke stranke pogodnice imajo pravico, v mejah zakonov in predpisov, ki veljajo sedaj ali ki bodo veljali v obeh državah, in ob istih pogojih kakor državljani naroda, uživajočega največje ugodnosti, svobodno odhajati na ozemlje druge stranke pogodnice, se tam nastanjevati, se baviti s trgovino, industrijo in vsakim drugim poklicem.

Upravičeni so, tam pridobivati premičnine in nepremičnine z dedovanjem, darovanjem, legati, nakupom, zameno ali na vsak drug zakonit način, prav tako imeti v posesti, uživati in otujevati svojo imovino ob pridržku izjem in omejitev, določenih glede na inozemce z dotičnim zakonodajstvom obeh visokih strank pogodnic o pridobivanju, posesti in uživanju nepremičnin.

Visoki stranki pogodnici se zavezuje, da ne bosta zahtevali od državljanov druge stranke pogodnice plačevanja drugih ali večjih davkov, taks ali davščin vsake vrste, nego so one, ki se zahtevajo sedaj ali ki bi se mogle zahtevati v bodoče od domorodcev ali od državljanov naroda, uživajočega največje ugodnosti.

Kar se tiče zlasti prepuščanja delavcev in kmetovalcev ene visoke stranke pogodnice na ozemlje druge stranke, izdajajo dovolila za vstop in bivanje dotična pristojna oblastva, vpoštevaje dejanske krajevne potrebe. V dovolilih je treba določiti tudi dobo bivanja, ki se dovoljuje spredaj navedenim osebam.

Državljanom vsake visoke stranke pogodnice je dovoljeno, če se ravna po zakonih druge stranke pogodnice, svobodno iznašati iz države dohodke od prodaje svoje lastnine in drugih svojih imovin vobče, ki leže na ozemlju druge stranke pogodnice, ne da bi se jim nalagale druge ali večje davščine, takse in doklade, nego so one, ki bi se nalagale v istem primeru državljanom naroda, uživajočega največje ugodnosti.

Člen 2.

Državljeni vsake visoke stranke pogodnice so oproščeni na ozemlju druge stranke pogodnice vsake obvezne vojaške službe, bodisi pri suhozemski vojski, zrakoplovstvu ali mornarici, bodisi pri gardi ali narodni milici. Prav tako so oproščeni vsake obvezne sodne, administrativne ali občinske funkcije, vsake kontribucije, bodisi v denarju, bodisi v naravi, ki je določena kot nadomestek za eno ali drugo spredaj navedenih osebnih služb.

Kar se tiče rekvizicij in vojaških dajatev, ki bi se določile med vojno ali v izrednih razmerah, jamčita visoki stranki pogodnici druga drugi za oprostitve obojih državljanov.

Vendar pa velja za lastnike, zakupnike ali posestnike nepremičnin ali trgovinskih, industrijskih in finančnih podjetij isto postopanje kakor za domorodce; pravico imajo do iste odškodnine, ki bi se dovolila tem ali svojem države, uživajoče največje ugodnosti.

Člen 3.

Trgovskim, industrijskim, finančnim in kmetijskim družbam, ki imajo družbeni sedež na ozemlju ene obeh držav in ki so tukaj pravno veljavno usta-

novljene po dotičnih zakonih, se priznava njih legalni ustroj in njih pravna eksistenca v drugi državi pogodnici. Ob modalitetah in omejitvah, določenih z zakoni, ki so ali ki bodo tukaj v veljavi, in ob pogoju, da izvršujejo vse formalnosti, določene s temi zakoni, smejo raztezati svojo delavnost na ozemlje te poslednje države, pridobivati pravice in jih uživati ob istih pogojih kakor domače družbe, opravljati vse industrije, ki jih dopušča rečeno zakonodajstvo podobnim družbam naroda, uživajočega največje ugodnosti; pridobivati smejo, imeti v posesti uživati in otujevati premičnine in nepremičnine.

Klavzula o narodu, uživajočem največje ugodnosti, pa vendar ne daje eni ali drugi visoki stranki pogodnici pravice, zahtevati za nastanjanje svojih družb režim, ugodnejši od onega, ki bi ga priznava družbam druge stranke pogodnice.

Spredaj omenjene družbe niso zaradi opravljanja svojih trgovinskih ali industrijskih poslov na ozemlju druge stranke pogodnice zavezane ne drugim ne večjim davkom, davščinam ali taksam, nego so one, ki so jim zavezane podobne domače družbe ali družbe naroda, uživajočega največje ugodnosti.

Člen 4.

Državljeni ene visoke stranke pogodnice in družbe, ki imajo sedež na ozemlju te pogodnice, imajo ob istih pogojih kakor domorodci ali domače družbe neoviran pristop pri sodiščih in raznih oblastvih druge stranke pogodnice. Izvršujočim to pravico, se jim ne smejo nalagati druge ali večje davščine, nego so one, ki se pobirajo od domorodcev ali spredaj omenjenih domačih družb.

II. poglavje.

Trgovina in prevozi.

Člen 5.

Trgovci, fabrikanti in drugi proizvajalci v eni obeh držav in prav tako njih agenti imajo pravico, če pokažejo legitimacijsko karto in se drže formalnosti, predpisanih v drugi državi, vršiti v tej državi nakupe za svojo trgovino, fabrikacijo ali drugo trgovinsko ali industrijsko podjetje in tukaj zbirati naročila z vzorci ali modeli ali brez njih pri proizvajalcih in trgovcih ob istih pogojih kakor državljani naroda, uživajočega največje ugodnosti.

Spredaj omenjena legitimacijska karta mora biti sestavljena po obrazcu, priloženem tej pogodbi. Ta listina velja za ono leto, za katero je bila izdana.

Visoki stranki pogodnici obvestita vzajemno druga drugo, katera oblastva so pristojna, izdajati legitimacijske karte.

Kar se tiče ambulantnih industrij, krošnjarjenja in zbiranja naročil pri osebah, ki ne opravljajo ne industrije ne trgovine, si pridružujeta visoki stranki pogodnici popolno svobodo svojega zakonodajstva.

Predmeti, uvoženi v spredaj omenjeni namen kot vzorci, so v vsaki obeh držav začasno prosti davščin, skladno s carinskimi predpisi, določenimi zaradi zavarovanja, da se izvozijo iznova ali da se plačajo predpisane carinske davščine, če se ne bi ti predmeti iznova izvozili v zakonito določenem roku. Ta rok ne sme biti krajši nego šest mesecev. Vendar pa se ne sme razširiti ta ugodnost na take predmete, ki se glede na količino ali vrednost ne morejo smatrati za vzorce ali katerih istovetnost se

zbog njih narave ne bi mogla ugotoviti ob njih vno-
vičnem izvozu.

Člen 6.

Uvoz naravnih ali tvorniških proizvodov grškega izvora, prihajajočih iz Grčije v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, se dopušča po najugodnejših carinskih tarifah, ki jih dovoljuje omenjena kraljevina ali ki bi jih dovolila v bodoče istim proizvodom katerekoli druge tuje države.

Nezavisno od odredb predhodnega odstavka se dopušča onim naravnim ali tvorniškim proizvodom grškega izvora, prihajajočim iz Grčije, ki so navedeni v listi A, priloženi tej pogodbi, uvoz v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev proti plačilu davščin, določenih v omenjeni listi.

Člen 7.

Uvoz naravnih ali tvorniških proizvodov srbsko-hrvatsko-slovenskega izvora in prihajajočih iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Grčijo, se dopušča po najugodnejših carinskih tarifah, ki jih dovoljuje Grčija ali ki bi jih dovolila v bodoče istim proizvodom katerekoli druge tuje države.

Nezavisno od odredb predhodnega odstavka se dopušča onim naravnim ali tvorniškim proizvodom srbsko-hrvatsko-slovenskega izvora, prihajajočim iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so navedeni v listi B, priloženi tej pogodbi, uvoz v Grčijo proti plačilu davščin, določenih v omenjeni listi.

Člen 8.

Visoki stranki pogodnici garantirata vzajemno druga drugi postopanje po načelu največje ugodnosti, kar se tiče davščin, prav tako pa tudi vseh taks, ki se pobirajo ob izvozu, najsi bi bile kakršnegakoli naziva ali kakršnekoli vrste.

Postopanje po načelu največje ugodnosti se garantira prav tako vzajemno glede izvrševanja carinskih formalnosti, carinskih povračil kakor tudi glede spravljanja in čuvanja blaga v carinskih založiščih (entrepôtih) in taks, ki so združene s tem.

Člen 9.

Odredbe členov 6., 7. in 8. se ne uporabljajo:

a) na specialne ugodnosti, ki jih je izjemoma priznala ali jih bo v bodoče priznala vsaka visoka stranka pogodnica obmejnim državam zaradi olajševanja obmejnega prometa; pri tem se določa, da je smatrati za obmejni pas oni, ki ni širok na eni in na drugi strani nad 15 kilometrov;

b) na obveznosti, naložene eni ali drugi visoki stranki pogodnici s pogodbami, izvirajočimi iz carinske unije, ki je že dogovorjena ali ki bi se dogovorila v bodoče.

Člen 10.

Zaradi podpiranja ekonomskih odnošajev med obmejnima pasoma obeh držav, zlasti pa zaradi olajševanja prometa, potrebnega za osebne potrebe prebivalcev v omenjenih pasih, sta se visoki stranki pogodnici sporazumeli o obmejnem prometu med obema državama, ki ga obseza priloga A k tej pogodbi.

Člen 11.

Visoki stranki pogodnici se zavezujeta, prepuščati po postopanju, določenem z njiju dotičnim carinskim zakonodajstvom o začasnem uvozu in izvozu, ob začasnem oprostitvi od vseh uvoznih in izvoznih carin spodaj navedene predmete z obveznostjo, da se morajo vrniti v rokih, ki so določeni z dotičnimi zakoni in pravilniki:

a) prevozna sredstva vsake vrste, tovorno in vprežno živino, če prehajajo čez mejo samo zato, da transportirajo osebe in blago, prav tako pa tudi opremo omenjenih prevoznih sredstev, ki služi običajni uporabi med transportom;

b) že rabljene vreče, konve, zaboje, sode, košare in druge podobne posode, če se uvažajo napolnjene, da bi se potem izvozile prazne, ali če se uvažajo prazne, da bi se potem izvozile napolnjene;

c) oznamenovane in že rabljene povoščene ponjave ali druge pokrivače za železniške vagoni, vozove in košare, če se uvažajo zato, da služijo za izvoz blaga, ali če se iznova izvozijo, ko so na opravičen način poslužile za izvoz blaga;

č) blago, izvzemši monopolne predmete, ki se uvažajo kot vzorci ali modeli na ozemlje druge stranke pogodnice, da se tam preizkusijo ali poizkusijo;

d) stroje, ki se pošiljajo začasno v popravilo.

Istovetnost zavojev in ponjav, izvoženih in iznova uvoženih ali obratno, se ugotovi s točnim popisom teh predmetov in s konstatacijo njih števila.

Stranki pogodnici smeta zahtevati, da se zavaruje ponovni izvoz teh predmetov po odredbah njiju zakonodajstev s položitvijo dotične carine ali s kavejjo.

Člen 12.

Visoki stranki pogodnici se zavezujeta, povračati carino, položeno za blago — izvzemši prehodne predmete za porabo —, ki se pošilja na njiju dotična ozemlja na razstave in tekme, prav tako pa tudi na tržišča in sejme ali na negotovo prodajo, ob pogoju, da se blago, če ni bilo prodano, iznova izvozi v rokih, določenih z dotičnimi zakoni in pravilniki, in da se njega istovetnost nedvomno ugotovi. Da je moči ugotoviti istovetnost uvoženega in iznova izvoženega blaga, morajo uporabljati carinska oblastva že ob njegovem uvozu zakonske odredbe o začasnem uvozu.

Prav tako je treba postopati z živino, ki se pošilja z ozemlja ene stranke pogodnice na tržišča druge stranke, če se iznova izvozi v zakonskih rokih.

Člen 13.

Če se udeležujejo državljani ene visoke stranke pogodnice živinskih sejmov kot razstavljalci ali kot posetniki, mora postopati druga stranka pogodnica z njimi tako kakor z domorodci.

Ta enakost v postopanju se uporablja enako na davščine in takse, ki se pobirajo na transakcije, izvršene na sejmu.

Člen 14.

V vsem, kar se tiče taks na porabo, proizvajanje, transakcije, monopolnih in trošarinskih in vseh ostalih notranjih taks, uživa blago, ki prihaja in ki se uvažuje iz ene obeh držav, v drugi državi prav tako ugodno postopanje, kakršno je postopanje, ki se priznava domačemu blagu ali blagu države, uživajoče največje ugodnosti.

Člen 15.

Visoki stranki pogodnici se zavezujeta, da ne bosta ovirali vzajemne trgovine obeh držav z uvoznimi ali izvoznimi prepovedmi ali omejitvami.

Izjeme od tega pravila, kolikor se dajo uporabljati na vse države ali na države, ki so v istovetnih razmerah, so dopustne samo:

1.) v izjemnih razmerah glede na vojno zaganjanje;

2.) iz razlogov javne varnosti;

3.) zaradi državnih monopolov, ki veljajo sedaj ali ki se utegnejo ustanoviti v bodoče;

4.) glede sanitarne policije in za zaščito živali in koristnih rastlin zoper bolezn, mrčes in škodljive zajedavce, zlasti pa v korist narodnega zdravja, skladno z mednarodnimi načeli o tej stvari;

5.) zato, da se uporabijo na tuje blago prepovedi ali omejitve, ki so ustanovljene ali ki bi se ustanovile z notranjim zakonodajstvom zaradi proizvajanja, prodajanja, prevažanja ali porabljanja podobnega domačega blaga v notranjosti.

Člen 16.

Visoki stranki pogodnici garantirata druga drugi svobodo provoja čez svoja ozemlja po železnici, plovnih vodnih potih, kanalih in po vsaki drugi poti, ki je odprta mednarodnemu provozu oseb, blaga, lokomotiv in železniškega voznega materiala, avtomobilov, ladij in pošte.

Blago vsake vrste, ki prihaja z ozemlja ene visoke stranke pogodnice ali odhaja tja, je na ozemlju druge stranke pogodnice vzajemno oproščeno vsake provozne davščine, najsi se provaža direktno ali se med provozom raztovarja ali se daje hraniti ali se iznova natovarja in iznova vklada.

Dogovorjeno je, da se ne nalagajo na blago kakršnegakoli izvora, ki se provaža čez ozemlje ene visoke stranke pogodnice ali ki je tukaj spravljeno v svobodnih lukah ali založiščih (entrepôtih), če bi se uvozilo na ozemlje druge stranke pogodnice, večje ali druge carinske davščine ali takse, nego so one, ki bi se pobrale, ko bi se bilo blago uvozilo direktno iz izvorne države. Ta odredba se mora uporabljati tudi na blago v direktnem provozu in na blago, ki se provaža, ko je bilo pretovorjeno ali iznova vskladiščeno v založišče.

Vendar pa sta se zedinili visoki stranki pogodnici, da se smejo sprejeti v prednje odredbe o pravicah provoja omejitve, če gre:

1.) za javno varnost;

2.) za sanitarne ukrepe ali za varnostne ukrepe zoper živalske in rastlinske bolezni.

Odredbe tega člena se ne dotikajo zakonov in pravilnikov o blagu, zavezanem notranjim taksam ali državnim monopolom. Da pa se zavaruje njegov

dejanski provoz, vendarle ni dopustno, odrediti glede omenjenega blaga ničesar, kar bi presežalo meje kontrole, ki je določena z zakonodajnimi ali administrativnimi odredbami.

Člen 17.

Visoki stranki pogodnici sta soglasni, da ne bosta načeloma zahtevali potrdil o izvoru za uvoz blaga domačega proizvajanja ali domače fabrikacije druge stranke pogodnice, pa tudi ne za blago, ki ga je smatrati za tako zbog predelave, ki se je izvršila na njem pri tej drugi pogodnici.

Vendar pa sme zahtevati izjemoma vsaka visoka stranka pogodnica predložitev potrdila o izvoru, če gre za to, da se dokaže istovetnost blaga, ki ima pravico izvornega naziva, prav tako pa tudi, če bi ustanovila ta stranka diferencialne davščine glede na izvor blaga in če bi bilo glede na carino in na prevozne pogoje mogoče, uvoziti blago, ki prihaja z ozemlja tretje države, izključene iz takega privilegirane režima, po prepovedani poti čez ozemlje druge stranke pogodnice.

Potrdila o izvoru izdajajo ali trgovske in industrijske zbornice, od katerih je odpravljanje zavisno, ali katerikoli drug organ, priznan od namembne države, ali pa carinarnica, ki vrši ekspedicijo v notranjščini ali na meji.

Če ne bi izdalo omenjenih potrdil o izvoru državno oblastvo, ki je za to pooblaščen, sme zahtevati vlada uvozne države, da jih vidirajo njena pristojna diplomatska ali konzularna oblastva, ustanovljena v kraju, odkoder blago izvira. Obe vladi sta soglasni, da se določijo na podstavi vzajemnosti davščine, ki jih je pobirati, kadar se zahteva viza.

Poštni paketi so oproščeni potrdila o izvoru, kadar gre za uvoz, ki nima trgovinskega značaja.

Člen 18.

Visoki stranki pogodnici se zavezujeta, vsaka, kolikor se nje tiče, sprejemati potrdila o analizi, izdana od uradnih laboratorijev druge države za dokaz, da ustrezajo naravnim ali tvorniški proizvodi, izvirajoči iz države, ki je izdala potrdilo o analizi, in uvoženi na ozemlje druge stranke pogodnice, predpisom notranjega zakonodajstva te poslednje države.

Visoki stranki pogodnici si pridržujeta pravico, odrediti, če je treba, zlasti pa če gre za sum prevare, vse potrebne preizkuse, ne glede na predloženo potrdilo o analizi.

Način postopanja, ustanovljen od vsake vlade za zavarovanje spredaj navedenih pogojev, jemanje vzorcev, prav tako pa tudi obrazci potrdila morajo biti priobčeni drugi državi pogodnici in odobreni od nje.

Vsaka obeh vlad priobči drugi vladi v najkrajšem roku, ko stopi ta pogodba v veljavo, seznamek uradnih laboratorijev, ki jim je v vsaki državi naloženo, izdajati potrdila o analizi.

Člen 19.

Kar se tiče zaščite izumiteljskih patentov, industrijskih vzorcev in modelov, trgovinskih in tvorniških žigov, industrijskih imen in firm, sta se zedinili visoki stranki pogodnici, uporabljati na obojih ozemljih odredbe pariške konvencije z dne 20ega marca 1883. o zaščiti industrijske svojine, izpremenjene z madridskim zapisnikom z dne 14. aprila 1891. in z dopolnilnim bruxelleskim aktom z dne 14. decembra 1900., revidiranim v Washingtonu dne 2. junija 1911. in naposled revidiranim v Haagu dne 6. novembra 1925.

Razen tega se je dosegel sporazum, da uživajo državljani ene visoke stranke pogodnice na ozemlju druge stranke pogodnice isto zaščito kakor domorodci v vsem, kar se nanaša na registriranje trgovinskih in tvorniških žigov, če izpolnjujejo formalnosti, ki jih predpisuje v tem pogledu državno zakonodajstvo.

Člen 20.

Visoki stranki pogodnici si pridržujeta pravico, urediti z avtonomnimi ukrepi trgovino z devizami in tujimi valutami. Vendar pa se zavezujeta, urediti omenjeno trgovino tako, da bo vzajemni promet čim manj oviran; tudi ne bosta predpisovali v vsakem primeru odredb, s katerimi bi se uvajali za nakupovanje deviz in valut druge stranke pogodnice manj ugodni pogoji, nego so oni, ki veljajo za nakupovanje deviz in valut katerekoli tretje države.

Člen 21.

Visoki stranki pogodnici se zavezujeta, sodelovati s primernimi sredstvi pri pobijanju tihotapstva, naperjenega zoper njiju oboji ozemlji.

V ta namen bo priobčevala vsaka stranka pogodnice obmejnimi oblastvoma druge stranke pogodnice vsa koristna obvestila o tihotapstvu in gibanju tihotapev, za katera bi zvedela; dajala bo vsako pomoč službenim organom druge stranke pogodnice, ki jim je naloženo, pobijati tihotapstvo in čuvati mejo, ter bo dajala po svojih finančnih, orožniških, carinskih ali drugih uslužbencih vse informacije, ki bi mogle koristiti omenjenim organom v izvrševanju te službe.

III. poglavje.

Plovitev.

Člen 22.

Narodnost ladij se priznava na eni in na drugi strani po listinah, izdanih v ta namen od pristojnih oblastev dotičnih držav, skladno z zakoni in pravilniki vsake države pogodnice.

Izvemši sodno prodajo, se ladje ene visoke stranke pogodnice ne smejo nacionalizirati pri drugi stranki pogodnici, če ne izda deklaracije, da se sname zastava, pristojno oblastvo one države, ki ji pripadajo.

Potrdila o prostornini (tonaži), izdana od ene visoke stranke pogodnice, mora priznati druga stranka pogodnica; za dotične ladje se ne sme odrediti ne na eni ne na drugi strani zaradi plačevanja davščin nova izmeritev tonaže.

Člen 23.

Izvemši nasprotno odredbo v tej pogodbi, velja za grške ladje in njih tovore v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev in obratno za srbsko-hrvatsko-slovenske ladje in njih tovore v Grčiji v vsakem pogledu isto postopanje kakor za domače ladje in njih tovore, najsi je kraj odhoda ali namembe omenjenih ladij in prav tako kraj izvora ali namembe njih tovora kjerkoli. Iz tega izhaja zlasti, da se ne nalaga na ladje ene visoke stranke pogodnice in na njih tovore na ozemlju druge stranke pogodnice nobena druga ali večja taksa ali davščina, kakršnekoli vrste bi bila, ali kakorkoli bi se nazivala, nego so one, ki se morajo uporabljati na domače ladje in njih tovore.

Od pogodbenih odredb tega člena pa je vendarle dopustna izjema:

- 1.) glede ugodnosti, ki so priznane v eni ali drugi obeh držav ali ki bi se priznale v bodoče domači ribji lovi in njenemu donosu;
- 2.) glede obrežne plovitve (kabotaže), ki jo rezervirata visoki stranki pogodnici svoji domači zastavi;
- 3.) glede ugodnosti, ki se dovoljujejo domačemu ladjedelstvu, prav tako pa tudi glede kakršnihkoli subvencij in premij, določenih zato, da se izpodbuja izvrševanje domače plovitve;
- 4.) glede ugodnosti, ki se podeljujejo domačim družbam za navtični sport;
- 5.) glede izvrševanja pomorske službe v lukah, pristaniščih in na obali, všteti pilotazo, remorkažo, reševanje in pomorsko pomoč;
- 6.) glede prevoza izseljenikov, ki je podrejen dotičnima zakonodajstvom visokih strank pogodnic.

Ne da bi se kršile ostale odredbe tega člena in ne da bi se izpreminjale odredbe prvega odstavka o obveznosti, plačevati davščine pilotaže, prav tako pa tudi o znesku teh davščin, je dogovorjeno, da se morajo uporabljati zakoni in pravilniki, ki veljajo v vsaki državi o obveznem uporabljanju pilotov, na

ladje druge visoke stranke pogodnice v isti meri kakor na ladje naroda, uživajočega največje ugodnosti.

Člen 24.

Ladje vsake visoke stranke pogodnice, ki prihajajo v eno izmed luk druge stranke pogodnice, da raztovorijo del svojega tovora, prihajajočega iz inozemstva, smejo pridržati, če se pokore državnim zakonom in pravilnikom, oni del svojega tovora, ki bi bil namenjen drugi luki bodisi iste, bodisi kakšne druge države, ter ga iznova izvoziti, ne da bi morale plačati za ta poslednji del svojega tovora druge davščine ali stroške nego nadzorne davščine, ki pa se smejo pobirati samo v znesku, določenem za domačo plovitev.

Prav tako smejo prehajati dotične ladje iz ene luke ene obeh držav v drugo luko ali v več drugih luk iste države, da tamkaj sestavijo ali dopolnijo svoj tovor, namenjen za inozemstvo, ne da bi plačevale druge davščine nego one, ki jih morajo ali jih bodo morale plačevati v podobnem primeru domače ladje.

Člen 25.

Vsaki ladji ene visoke stranke pogodnice, ki bi se morala zaradi viharja ali druge nezgode zateči v luko druge stranke pogodnice, sme izvršiti tukaj pravila, se založiti z vsemi predmeti, ki jih potrebuje, in zopet odpluti na morje, ne da bi plačala druge davščine nego one, ki bi jih plačala v podobnem primeru domača ladja.

Toda če bi se moral poveljnik trgovinske ladje iznebiti dela svojega blaga, da poravna svoje stroške, se mora držati predpisov in tarif onega kraja, kjer je pristal.

Če se ladja ene visoke stranke pogodnice razbije, če nasede ali se poškoduje na obalah druge stranke pogodnice, ji mora dati ta pogodnica vsako pomoč in zaščito kakor svojim domačim ladjam ter ji, če je treba, dovoliti, da raztovori svoje blago na suho ali pa ga pretovori na druge ladje, ne da bi zahtevala kakršnokoli davščino, kakršnekoli davek ali kakršnokoli naklado, razen če bi bilo blago prepuščeno notranji porabi.

Ladja, ki se je razbila ali je nasedla, in vsi njeni deli ali ostanki, njen proviant in vse stvari in blago, ki se reši, všteti vse predmete, ki bi bili vrženi v morje, ali izkupiček zanje, če se prodajo, prav tako pa tudi vsi papirji, najdeni na taki ladji, se morajo predati lastniku ali njegovim pooblaščenecem, če jih zahtevajo.

Če ni lastnika ali agenta na licu mesta, se izvrši ta predaja v roke grškega ali srbsko-hrvatsko-slovenskega konzularnega oblastva, v čigar območju se je ladja razbila ali je nasedla.

Omenjeni konzuli, lastniki ali agenti plačujejo samo stroške za reševanje in varovanje rešenih predmetov.

Člen 26.

Odredbe te pogodbe o plovitvi se uporabljajo samo na pomorsko plovitev.

Za plovitev na mednarodnih rekah veljajo še nadalje mednarodne pogodbe, ki se nanašajo nanjo.

VI. poglavje.

Konzularne odredbe.

Člen 27.

Visoki stranki pogodnici priznavata vzajemno druga druga pravico, imenovati konzularne pred-

stavnike v vseh lukah, mestih in krajih druge stranke pogodnice, kjer sme imeti katerakoli tretja država svoje konzularne predstavnike.

Ko dobe konzularni predstavniki vsake visoke stranke pogodnice eksekvaturu od vlade države, kjer bivajo, jim grede na ozemlju druge stranke pogodnice vse ugodnosti in vse izjeme in ista pristojnost, ki se priznava ali ki bi se priznala konzularnim predstavnikom iste stopnje in iste kategorije tretje države. Vendar pa se ne priznavajo te ugodnosti, izjeme in pristojnosti konzularnim predstavnikom ene obeh držav v drugi državi v večjem obsegu, nego se priznavajo konzularnim predstavnikom druge države v prvi državi.

V. poglavje.

Arbitraža.

Člen 28.

Če se pojavi med visokima strankama pogodnicama spor o uporabljanju ali tolmačenju te pogodbe in če zahteva ena izmed njiju, da se predloži spor odločitvi razsodišča, reši ta spor mešano razsodišče. Razsodišče se sestavi ad hoc; v njem mora biti enako število predstavnikov obeh strank, ki imajo svojstvo razsodnikov. Če se ti razsodniki ne morejo zediniti, se popolni razsodišče s predsednikom, za čigar imenovanje se eventualno zaprosi predsednik stalnega mednarodnega razsodišča.

Odločba razsodišča ima obvezno moč.

VI. poglavje.

Končne odredbe.

Člen 29.

Tej pogodbi o trgovini in plovitvi so priloženi specialni sporazumi, deklaracije in zapisniki, ki so njen sestavni del:

- 1.) Sporazum o specialnih ugodnostih, ki se dovoljujejo obmejnemu prometu (priloga A).
- 2.) Sporazum o živalskih kužnih boleznih (priloga B).
- 3.) Deklaracija o železniških tarifah (priloga C).
- 4.) Specialni sporazum o vzajemnem ustanavljanju trgovskih zbornic in bank (priloga D).
- 5.) Končni zapisnik.
- 6.) Zapisnik o parafiranju.

Če bi se ta pogodba odpovedala, se visoki stranki pogodnici lahko sporazumeta, da ohranita v veljavi, celoma ali deloma, za določeno dobo sporazume, ki so predmet spredaj omenjenih prilog, ali pa jih namoestiti z novimi sporazumi.

Člen 30.

Ta pogodba se ratificira in ratifikaciji se izmenjata v Beogradu, čimprej bo mogoče.

V veljavo stopi z dnem, ko se ratifikaciji izmenjata, ter ostane v veljavi leto dni in potem, po tistem sporazumu, do poteka treh mesecev od dne, ko jo je ena ali druga visoka stranka pogodnica odpovedala.

V potrditev tega so dotični pooblaščenec podpisali to pogodbo ter pritiskali nanjo svoje pečate.

Sestavljeno v dveh izvodih v Atenah dne drugega novembra tisoč devet sto sedem in dvajsetega leta.

Lista A.

Znižane carine, ki se uporabljajo na grške proizvode ob uvozu v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Tar. št. S. H. S.	Imenovanje blaga	Carina Enota v zlatih dinarjih	Tar. št. S. H. S.	Imenovanje blaga	Carina Enota v zlatih dinarjih
12	Grozdje:	100 kg	22	Oljke, presne ali suhe, tudi v razsolu, če so v sodih ali podobnih posodah	100 kg 10
	1. Presno:		64	Med:	
	a) v zavojih do všteti 5 kg skupne teže	25		2. Raztopljen in precejšen:	
	b) drugače zavito ali nezavito	20		a) naravni	50
	2. Suho:			Iz 104 Mastna olja:	
	Iz a) v zavojih do všteti 5 kg skupne teže:			3. Oljkovo olje	30
	sultanina, rozaki	20		4. Olje iz bombaževga semena	30
	Iz b) drugače zavito:			Pripomba. Na oljkovo olje in na olje iz bombaževga semena v steklenicah ali v drugih posodah do 25 kg se zvišuje uvozna carina za 15 Din od 100 kg.	
	sultanina, rozaki	15		Iz 112 Vinsko žganje:	
	korintsko grozdje	10		a) v sodih	175
21	Smokve:			b) v drugih posodah	250
	2. Suhe:				
	a) v zavojih do všteti 10 kg skupne teže	20			
	b) drugače zavite	12			

Tar. št. S. H. S.	Imenovanje blaga	Enota	Carina v zlatih dinarjih	Tar. št. S. H. S.	Imenovanje blaga	Enota	Carina v zlatih dinarjih
115	Vina:			186	Navadno milo, trdo ali mehko, v testu (pasti) ali prahu	100 kg	50
	1. Prevrela, ki imajo v sebi do 14 % alkohola, po prostornini:			187	Ostalo milo	"	85
	a) v sodih, steklenih balonih in cisternah	100 kg	45	Iz 225	Beljakovina in lepi (kleji), trdi, tekoči ali v prahu:		
	b) v steklenicah in drugih posodah	"	65		1. Želatina	"	40
	Pripomba , Vina, ki imajo v sebi nad 14 % do 18 % alkohola, plačujejo za vsako stopinjo in za 100 kg po 5 Din več.				3. Ribji klej	"	40
117	Mošt, vkuhan s sladkorjem ali brez njega ali sploh zgoščen (sirup), brez alkohola, tudi v hermetično zaprtih posodah	"	50	Iz 230	Izvlački (ekstrakti) in snovi za strojenje kož, drugje neimenovani, izvzemši kvebrako	"	10
Iz 128	Iz 3. Ostanki pri precejanju grozdja	"	10	Iz 315	2. a) Preproge v obliki žameta iz čiste ali mešane volne z vezanimi vozli:		
Iz 132	Ratluk (rahatlocum)	"	75		do 300 vrst	"	400
Iz 137	Kokosovo olje	"	29		od 301 do 400 vrst	"	450
					od 401 do 500 vrst	"	550
					od 501 vrste navzgor	"	600

Lista B.

Znižane carine, ki se uporabljajo na srbsko-hrvatsko-slovenske proizvode ob uvozu v Grčijo.

Tar. št. Grške	Imenovanje blaga	Enota	Carina v kovinskih drahmah	Tar. št. Grške	Imenovanje blaga	Enota	Carina v kovinskih drahmah
1 a)	Voli in biki	od glave	15	48 b)	Doge za sodarstvo in parketi:		
b)	Krave	"	15		1. neobdelani	100 kg	1
c)	Bivolji	"	15		2. obdelani (žlebljeni, pooblani)	"	3
č)	Teleta, junčki (in junice), težki do všteti 100 kg, ...	"	12	50 a)	Okviri in šibike za okvire, neolepljeni z malcem:		
d)	Ovni in ovce	"	1		1. v naravni barvi, pobarvane ali lakirane	"	70
e)	Kozli in koze	"	1		2. pozlačene, posrebrene ali prevlečene s kovinskim prahom	"	100
f)	Jagnjeta in kozlički, težki do všteti 10 kg	"	1	č)	Navadna lesena kopita za čevlje	"	70
g)	Svinje	"	7-50	k)	Ledovne omare za gospodinjstvo in priprave za izdelovanje ledu, tudi s kovinskimi deli	"	25
h)	Konji:			56 d)	Mlinski kameni	"	0-50
	1. stari nad tri leta	"	20	57 e)	Kuhano apno v prahu	"	2
	2. stari do všteti treh let	"	12	59 a)	Rudninsko oglje (antracit, premog, ksilit, lignit), tudi v briketih	tona	2
i)	Perutnina vobče	100 kg	15	64	Razni izdelki iz železne pločevine vsake vrste, drugje neimenovani, kakor n. pr. rezervoarji, povezuiki za plin, boje (plovke):		
2 a)	Presno meso:			a)	Iz navadne pločevine ali pokositreni ali pocinkani ali prevlečeni z bakrom, težki		
	1. Ovčje in kozje	"	25		1. do 30 kg vsak	100 kg	20
	2. Svinjsko	"	25		2. nad 30 kg vsak	"	12
	3. Goveje	"	25	c)	Železni sodi, prav tako posode iz bele železne pločevine, ki drži nad 10 kg vode	"	5
	5. Perutninsko	"	30	č)	Pločevina v železnih tablah v rešetkah	"	8
b)	3. Klobasarski izdelki, mortadele in podobno	"	50	100 a)	Stroji, priprave in orodje za domače gospodinjstvo, kakor n. pr. za pranje perila, za izpiranje in zatikanje steklenic, za mlenje kave, aparati za kuhanje, kuhinjski predmeti ali predmeti za hišo, drugje neimenovani, samo iz železa ali v zvezi z drugo navadno tvarino, polirani ali nepolirani, pokositreni, pocinkani, emailirani, pobarvani ali lakirani, tudi če ima lak v sebi kovinski prah, od katerih tehta vsak:		
c)	Konservirano meso (nasoljeno, posušeno, v razsolu ali prekajeno), drugje neimenovano	"	30		1. do 5 kg	"	50
3 a)	Siri:				2. nad 5 kg do všteti 25 kg	"	35
	1. V razsolu (v odrezkih, touloumotiri)	"	15		3. nad 25 kg	"	20
3 a)	3. Casséri (kaškavalj), manouri	"	15	b)	Škatle in posode vobče iz valjanega železa ali iz bele železne pločevine, težke vsaka do 500 g, pripravne, da se vanje polagajo domači izdelki, z napisi ali brez napisov, z litografiranimi slikami ali brez njih	"	25
b)	3. Topljeno sirovo maslo, osoljeno ali neosoljeno	"	40	139 b)	Strešne opeke:		
d)	Jajca perutnine	"	prosto		2. Ploščate	"	4-50
4 e)	Sardine in podobno, kakorkoli konservirane, v škatlah, brez odbitka tare za neposrednje zavoje	"	30		3. Plošče iz cementa ali iz azbesta za strehe (eternit, heraklit)	"	7-50
7 i)	Semenje sirka, grahorice in drugo podobno semenje, namenjeno za krmo, prav tako tudi kolači iz oljnatega semenja	"	1	159	3. Jedka soda	"	1-50
l)	Krma vobče	"	1	e)	6. Metilov (lesni) alkohol	"	10
9 a)	Fizol	"	6		7. Aceton	"	10
n)	2. Skrob iz koruze (cornefleur)	"	25	f)	17. Etilov trihlorid	"	1-50
12 a)	1. Jabolka, hruške, slive, češnje in višnje	"	1-50	160 c)	1. Dekstrin	"	10
12 b)	Sadje, suho ali posušeno:			161 c)	7. Rudninske vode	"	6
	1. Slive in suhe slive	"	10	205	Vrvi vobče (izvzemši sparterijo), tudi pokatranjene	"	35
	9. Orehi	"	15	206	Motvozi iz vsake tvarine (izvzemši sparterijo)	"	50
14 c)	Hmelj	"	1	208 č)	Uzde, podproge in drugi predmeti opreme za konje in za goveda, izdelani iz konopljenih ali lanenih motvozov, tudi z deli iz druge tvarine	"	80
16	Oljnato seme in plodi:			257 b)	2. Otroške igrače iz lesa	"	250
a)	1. Laneno, makovo	"	1	284	Palice, batoni (vštevši palice za dežnike in za solčnike) in njih držala, če se uvažajo posebe:		
	2. Bučno seme	"	0-50	a)	1. iz navadnega lesa ali železa z držalom iz iste tvarine	"	80
i)	Ostalo neomenjeno	"	1	b)	iz finega lesa, trstja, žil, papirne mase, rogu, kosti ali iz paste z držalom iz iste tvarine	"	300
44 a)	Drva	"	prosto	288 a)	Nalivna peresa	po vrednosti	20 %
45	Jelov, borov, bukov les:						
a)	okrogli neobeljen ali obeljen	m ³	2				
b)	sirovo obtesan s sekuro	"	4				
c)	razžagan (grede, remeljni, hlodi, plohi, polovičarke, deske, deščice, skodle itd.):						
	1. debel nad 50 mm	"	8				
	2. debel nad 15 mm do všteti 50 mm	"	10				
	3. debel do všteti 15 mm	"	14				
č)	Les iz odstavka c), razžagan ali drugače obdelan, izvzemši storjene izdelke, se ocarinja kakor neobdelan les z dodatkom	"	75 %				
46	Hrastov, kostanjev, jablanov, brestov, javorov, jese-nov, platanov, cipresov, cedrov, lipov, vrbov in ves ostali les, posebe neimenovan:						
a)	okrogli neobeljen ali obeljen	"	4				
b)	sirovo obtesan s sekuro	"	6				
c)	razžagan v vseh oblikah in dimenzijah:						
	1. nepooblan, neobdelan	"	12				
č)	železniški pragi	"	2				

Priloga A.

Sporazum o specialnih ugodnostih, ki se dovoljujejo obmejnemu prometu.

Da bi se dovoljevale vzajemnemu prometu med obmejnima pasoma olajšave, ki jih zahtevajo vsakdanje potrebe, sta se sporazumeli visoki stranki pogodnici o naslednjih odredbah:

I. Obmejni pas in obmejni promet.

Člen 1.

Za obmejna pasa se smatrata ozemlji, ki se razprostirata na obeh straneh meje in katerih točnejše meje se določijo po odredbah člena 2. Kolikor je mogoče, naj se ujemajo z administrativnimi mejama.

Načeloma je širok obmejni pas na vsaki strani deset kilometrov. Glede na krajevne potrebe pa se lahko razširi ali zoži po skupnem sporazumu; toda nikoli ne sme biti širši nego petnajst kilometrov. Mesti Florina (Lerin) na grškem ozemlju in Bitolj na srbsko-hrvatsko-slovenskem ozemlju ne spadata v obmejni pas.

Člen 2.

Visoki stranki pogodnici imenujeta v enem mesecu od dne, ko stopi ta sporazum v veljavo, svoje delegate, ki bodo pooblašteni, točno določiti meje obeh obmejnih pasov, vpoštevaje pri tem talni značaj. Tej komisiji delegatov se tudi naroči, določiti na licu mesta s skupnim sporazumom točke, na katerih smejo hoditi prebivalci v obmejnih pasih čez mejo, in se sporazumeti o podrobni rešitvi teh vprašanj. Ta komisija mora tudi določiti obliko in podrobno redakcijo «obmejnih kart» za prebivalce v pasu, «specialnih obmejnih kart» za lastnike onkraj meje in «dopustil za prehod» za nujne in važne primere.

Omenjena komisija izmenja najkasneje v treh mesecih od dne, ko stopi ta sporazum v veljavo:

točen popis notranje meje dotičnih obmejnih pasov;

seznamek (listo) vseh krajev v teh pasih; specifikacijo prehodnih točk, ki bodo po skupnem sporazumu odprte za obmejni promet.

Člen 3.

V obmejnem prometu je dopustno, prehajati čez mejo na vseh točkah, označenih skladno z odredbami člena 2.

Osebe, opremljene z «obmejnimi kartami», prav tako pa tudi z «dopustili za prehod», smejo prehajati čez mejo samo na točkah, označenih v njih kartah ali dopustilih, ter se smejo kretati v sosednjem delu obmejnega pasu, ki se ujema z njih stanovališčem. To ustrezno zvezo določi komisija, omenjena v členu 2.

Čez mejo je dopustno prehajati v času od solnčnega vzhoda do solnčnega zapada. Prehod je dopusten vsak dan in v vsakem letnem času. Lastniki onkraj meje smejo prehajati čez mejo celo tudi po večkrat na dan.

Čez mejo je dopustno prehajati peš, na konju, vozu, po železnici, z ladjo ali z drugimi prevoznimi sredstvi, če se vpoštevajo dotični carinski predpisi.

Imetniki obmejnih kart in dopustil za prehod imajo pravico, bivati v obmejnem pasu druge visoke stranke pogodnice zdržema največ tri dni. Imetnikom specialnih obmejnih kart, ki odhajajo redoma na nepremične imovine ali v industrijske naprave, ležeče v obmejnem pasu, se sme dovoliti, da bivajo v pasu druge stranke pogodnice do šest dni. Doba bivanja mora biti v obmejni karti navedena.

Ob prehodu čez mejo se morajo karta in vsi predmeti, ki se transportirajo, pokazati obmejnemu organu.

Člen 4.

Osebe, opremljene z obmejnimi kartami, smejo uporabljati vsa pota, ki sečejo mejo. Prehod se vrši lahko z vozom in z vsakim drugim sredstvom.

Komisija, določena s členom 2., označi s skupnim sporazumom ona pota, ki sečejo mejo, po katerih je prehod dovoljen, kakor tudi pogoje, ki se zahtevajo za uporabljanje teh potov.

II. Oprostitve od davščin in taks in ostale ugodnosti.

Člen 5.

V obmejnem prometu so oproščeni vseh carin in vseh taks ob vstopu in ob izstopu spodaj navedeni predmeti, ki prihajajo iz obmejnega pasu ene stranke pogodnice ter se transportirajo v obmejni pas druge stranke pogodnice, da se zalagajo prebivalci v tem pasu z vsakdanjimi življenskimi potrebščinami, in sicer v količinah, k ustrezajo njih potrebam:

1.) seno, slama in druga krma, suho listje, mah in trstičje;

2.) presna povrtnina;

3.) sladko in kislo mleko;

4.) drva, lesno oglje, šota, šotni premog;

5.) gradbeno kamenje, gramoz, pesek, apno, apnena glina, glina, prst za lončarske izdelke in vse druge vrste navadne prsti;

6.) pepel, naravna in umetna gnojila, kolači iz droži, smirek v kosih, ostanki oljnatih plodov in oljnatega semenja;

7.) žitna moka, kruh in navadno pecivo v količini do všteti 10 kilogramov, sirovo maslo, smetana in sir v količini do všteti 2 kilogramov, presno meso in ribe v količini do všteti 5 kilogramov, živa in zaklana perutnina, in sicer: 4 kokoši, 4 race, 1 gos, 1 puran, 50 jajc, 20 kilogramov presnega sadja;

8.) napravljena zdravila, ki so jih kupili prebivalci obmejnega pasu druge stranke pogodnice na zdravniške recepte, prav tako pa tudi navadna zdravila, katerih prodajanje je v lekarnah prosto, in sicer v količini, potrebni za osebne potrebe.

Člen 6.

Spodaj navedeni predmeti se smejo uvažati in iznova izvažati v obmejnem prometu, pri čemer so začasno oproščeni uvoznih in izvoznih carin in taks brez predhodne odobritve centralnih oblasti, ne da bi se zahtevala položitev carine v gotovini:

1.) prevozna sredstva vsake vrste z vprego, tovorna in vprežna živina z opremo, če služi za transportiranje oseb in blaga v obmejnih pasih, prav tako pa tudi živali, namenjene za začasno delo;

2.) stroji in orodje, ki se transportirajo iz enega obmejnega pasu v drugega zaradi začasne uporabe;

3.) kmetijsko in gozdarsko orodje in drugi predmeti, služeci vsakdanji rabi prebivalcev v obmejnem pasu ene stranke pogodnice, ki se transportirajo v obmejni pas druge stranke pogodnice, da se tam popravijo, prav tako pa tudi, če se transportirajo nazaj, ko so bili popravljeni;

4.) žito in oljnati plodi, ki jih uvažajo prebivalci obmejnega pasu ene stranke pogodnice v pas druge stranke pogodnice, da se zmeljejo ali precede za njih lastno potrebo, nadalje proizvodi, dobljeni z izpopolnitvijo teh sirovin;

5.) vreče, sodi, konve in druge posode, ki služijo za prevažanje ali vkladanje blaga, bodisi napolnjene ob uvozu in prazne ob izvozu, bodisi prazne ob uvozu in napolnjene ob izvozu.

Glede posod, ki se morajo uradno ožigosati, sta se visoki stranki pogodnici zedinili, da bosta priznavali vzajemno druga drugi v obmejnem prometu žige, ki jih je udarilo oblastvo druge stranke pogodnice.

Oznamenovanje spredaj omenjenih predmetov se ne zahteva, izvzemši parne ali motorne kmetijske stroje (lokomobile, pluge, brane, mlatilnice, rezilnice i. dr.), ki jih morajo oznamenovati carinarnice.

Člen 7.

Diplomirani zdravniki in veterinarji kakor tudi diplomirane babice, ki imajo pravico, izvrševati svoj poklic, in ki imajo obmejno karto, smejo ob nujni potrebi, zlasti pa če gre za nezgodo, izvrševati svoj poklic v sosednjem obmejnem pasu druge države pogodnice; imeti pa morajo legitimacijo, ki dokazuje njih poklic. Dokler izvršujejo svoj poklic, se morajo pokoravati zakonom in predpisom, ki veljajo v tem pasu. Zaradi izvrševanja svojega poklica jim je dovoljeno, prehajati čez mejo po vseh potih, ob vsakem dnevnem in nočnem času, pa tudi z bicikli ali avtomobili v družbi z vozniki teh prevoznih sredstev (kočijaži ali šoferji), ne da bi se jim bilo treba ustavljanje v carinarnici.

S seboj smejo nositi, ne da bi plačevali za to carino, predmete, potrebne za izvrševanje svojega poklica (instrumente, obvezila, zdravila) vselej v količini, ki se sklada s potrebami, zaradi katerih se je zahtevala njih pomoč.

Carinski upravi obeh strank pogodnic morata določiti s skupnim sporazumom podrobne predpise o teh olajšavah.

Člen 8.

V nujnih in važnih primerih (smrt, nenadna bolezen, nezgode, požar, poplava itd.) smejo izdajati uslužbenci, ki jim je naročena kontrola na meji, po kratkem postopanju prebivalcem v obmejnih pasih «dopustila za prehod», s katerimi se jim dovoljuje, prestopiti mejo in bivati v obmejnem pasu druge stranke pogodnice do treh dni. Ta dopustila veljajo samo za en prehod čez mejo in morajo navajati nujni namen potovanja.

Veljavnost dopustila za prehod smejo podaljšati izjemoma za nadaljnje tri dni pristojna oblastva, omenjena v členu 11., one stranke pogodnice, v katere obmejnem pasu se imetnik dopustila začasno mudi.

III. Lastnine onkraj meje.

Člen 9.

Lastnikom onkraj meje, t. j. državljanom ene stranke pogodnice, ki so imeli v trenutku, ko so se določale meje med obema državama, v obmejnem pasu ene države svoje stanovališče ali svoja zemljišča, v obmejnem pasu druge države pa zemljišča, ki so njih lastnina in ki jih obdelujejo sami ali katerih pridelki jim pripadajo celoma ali deloma, prav tako članom njih rodbin, njih pomočnikom (služabnikom, nameščencem, delavcem) se dovoljuje transportirati, brez carine ali taks ob vstopu in izstopu iz svojega stanovališča na svojo zemljo in obratno, te-le predmete:

a) tovorno in vprežno živino in živino, ki se goni na pašo.

Živina, ki se goni na pašo, se mora vrniti vsak dan. Glede živine, ki se ne vrača vsak dan, se uporabljajo odredbe člena 13. tega sporazuma in odredbe člena 12. sporazuma o živalskih kužnih boleznih;

b) kmetijske potrebščine, orodje, stroje za obdelovanje zemlje in material, ki služi kmetijstvu.

Vsi spredaj navedeni predmeti, všteti v njih prevozna sredstva, se smejo transportirati v količinah, ki zadoščajo za dotični namen;

c) življenske potrebščine za poljske delavce;

č) seme, potrebno za posetev dotičnih zemljišč;

d) kmetijske pridelke, pridobljene na dotičnih zemljiščih, prav tako proizvode živinoreje.

Žito se sme prevažati tudi prevežano, koruza pa tudi orobkana.

Kmetijski pridelki se morajo transportirati v pas stalnega bivališča do dne 31. marca naslednjega leta; vino do dne 30. novembra onega leta, v katerem je bila trgateg; potrebščine in predmeti, ki se ne porablajo, se morajo vrniti v obmejni pas, iz katerega prihajajo, do dne 31. decembra istega leta. Po tem dnevu smejo ostati v drugem obmejnem pasu samo oni predmeti, ki so bili prijavljeni kot inventarni predmeti, ko se je izdalo potrdilo o svojstvu lastnika onkraj meje, ampak vpisani morajo biti v to potrdilo.

Člen 10.

Lastniki onkraj meje kakor tudi njih spremljevalci, omenjeni v prvem odstavku člena 9., morajo biti opremljeni z obmejnimi kartami v obliki zvezka. Te specialne obmejne karte morajo obsezati potrebne označbe zaradi carinske kontrole o eksploataciji njih zemljišč.

Veljati smejo za leto dni, izdajajo pa jih ista oblastva ob istih pogojih kakor navadne obmejne karte, vedno na podstavi potrdila, s katerim se potrjuje svojstvo njih lastnika onkraj meje in ki ga je izdalo pristojno oblastvo druge države pogodnice, kjer leže zemljišča teh oseb. Ta potrdila se morajo izdajati brezplačno.

Specialne obmejne karte se smejo izdajati samo fizičnim osebam ali predstavnikom pravnih oseb, ki so v trenutku, ko se meja določa, lastniki onkraj meje ali ki so pridobile ali bodo pridobile omenjena zemljišča bodisi s prenosom med živimi, bodisi z bog smrti, toda samo toliko, kolikor je pridobitelj državljan ene države pogodnice in je oseba, ki ima pravico do zakonskega lastniškega nasledstva po zakonskih predpisih o nasledstvu one države pogodnice, na katere ozemlju leži dotično zemljišče.

IV. Obmejne karte in dopustila za prehod.

Člen 11.

Prebivalci v enem in drugem obmejnem pasu, ki hočejo ukoriščati ugodnosti, dovoljene s temi odredbami, morajo biti opremljeni z «obmejno karto».

Obmejne karte morajo biti redigirane v obeh dotičnih jezikih in morajo navajati točen popis dotične osebe. V njih morajo biti označene poti in ceste, po katerih sme imetnik prehajati čez mejo. Obmejna karte veljajo za leto dni.

Otroci pod 14 leti so oproščeni obveznosti, pokazati obmejno karto, če jih spremljajo odrasle osebe, ki imajo obmejno karto.

V republiki Grčiji izdajajo obmejne karte administrativna oblastva prve stopnje ali pristojna policijska oblastva ali tudi vojaška stražna oblastva, v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev pa obmejna sreska oblastva (sreski poglavar), v katerih območju je navadno stanovališče dotične osebe.

Obmejne karte se smejo izdajati samo onim državljanom strank pogodnic, ki imajo stanovišče v obmejnem pasu in ki so znani za absolutno zanesljive s stališča kriminalne policije, državne varnosti ali javne varnosti, prav tako pa tudi s stališča fiskalnih predpisov.

Člen 12.

Obmejne karte morajo biti vidirane od pristojnih oblastev druge stranke pogodnice. Viza je brezplačna.

Obmejne karte, ki se pošiljajo po službeni poti pristojnemu oblastvu druge stranke pogodnice, da postavi nanje potrebno vizo, se morajo vrniti najkasneje v osmih dneh oblastvu, ki jih je izdalo. Če bi se viza odklonila, se mora obvestiti o razlogih odklonitve oblastvo, ki je izdalo obmejno karto.

Na dopustila za prehod postavlja vizo v trenutku vstopa v drugo državo kontrolni obmejni urad te države.

V. Paša.

Člen 13.

Vzajemno se dopušča uvoz in izvoz brez vseh carin in vseh taks ob vstopu in ob izstopu živine, ki se goni z ozemlja ene stranke pogodnice na pašo na ozemlju druge stranke pogodnice; samo da se mora vrniti v roku, ki ga je treba določiti vnaprej in ki ne sme biti daljši nego šest mesecev.

Oprostitev od carine ob vstopu in ob izstopu se mora razširiti prav tako na mladiče te živine in na proizvode, dobljene od živine, ki se goni na pašo, in sicer:

1.) na teleta, kozličke, jagnjeta, žrebičke in prašičke, rojene med pašo, sorazmerno s številom odrasle živine, prijavljene ob odhodu;

2.) na volno v količini, ki ustreza ostrizenim živalim, na sir in na sirovo maslo v količini, ki ne preseza na dan: sirovega masla od vsake krave 0-16 kg, od vsake ovce 0-032 kg, sira od vsake krave 0-29 kg, od vsake koze 0-058 kg, od vsake ovce 0-029 kg.

Oprostitev od carine se priznava za navedene količine volne, sirovega masla in sira, dobljene v času, ko je bivala živina na ozemlju druge stranke pogodnice, najsi se ti proizvodi uvozijo ali izvozijo, dokler traja paša, bodisi ob povratku čred, bodisi po tem v roku enega meseca.

Visoki stranki pogodnici si pridružujeta pravico, zahtevati zavarovanje za carino; vendar pa sta soglasni, da se ne sme zahtevati položitev te carine v denarju.

VI. Končne odredbe.

Člen 14.

Ugodnosti, dovoljene s predhodnimi členi, se ne dotikajo avtonomnih predpisov, ki veljajo glede sanitarne policije, glede profilaktičnih ukrepov zoper živalske kužne bolezni in rastlinske bolezni, kakor tudi ne predpisov, ki veljajo za izvrševanje državnega monopola.

Promet z živalmi je urejen s specialnim sporazumom o živalskih kužnih boleznih (priloga B).

Člen 15.

Visoki stranki pogodnici si pridružujeta pravico, v izjemnih primerih in iz razlogov obče varnosti in gotovosti začasno celoma ali deloma ustaviti obmejni promet.

Stranka, ki ustavi obmejni promet celoma ali deloma, mora obvestiti o tem ukrepu drugo stranko, če je mogoče, osem dni prej, najkasneje pa takrat, ko ga odredi.

V A t e n a h, dne 2. novembra 1927.

Priloga B.

Sporazum o živalskih kužnih boleznih.

Želeči, olajšati promet z živino in živalskimi proizvodi med svojima ozemljema in kolikor mogoče odvrniti nevarnost, da bi se s tem prometom zanesle semkaj živalske kužne bolezni, sta se sporazumeli visoki stranki pogodnici o naslednjih odredbah:

Člen 1.

Žive živali (kopitarji, prežvekovalci in svinje), ki prihajajo iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, prav tako pa tudi perutnina, sirovi živalski proizvodi in predmeti, ki utegnejo biti prenašalci kužne bolezni in ki prihajajo z ozemlja ene stranke pogodnice, smejo vstopati na ozemlje druge stranke pogodnice samo na obmejnih postajah ali v pomorskih lukah, ki so za to posebe določene, kjer jih dá veterinaro pregledati ona država, v katero naj se uvozijo.

Člen 2.

Živali, perutnina in sirovi živalski proizvodi, ki jih omenja člen 1., morajo biti opremljeni s potrdili o izvoru in o zdravstvenem stanju.

Potrdilo za živali mora izdati krajevno oblastvo; v njem je treba navesti število živali in njih karakteristična znamenja, prav tako pa tudi njih namembni kraj; v njem mora biti potrdilo državnega veterinarja ali veterinarja, za to posebe pooblaščenega od države, da so živali, navedene v potrdilu, zdrave. To potrdilo mora obsezati izjavo, da ni bilo v izvorni občini v 40 poslednjih dneh pred odpravo nobenega primera kužne bolezni, za katero je predpisana na izvornem ozemlju z zakonom obvezna prijava in ki bi se mogle prenesti z ono vrsto živali, za katere se je potrdilo izdalo.

Posamezni primeri vraničnega prisada, šušta, rdečice pri svinjah, stekline in mehurčastega izpuščaja pri kopitarjih in govedih, ki bi se pojavili v izvorni občini, ne preprečujejo izdaje potrdila; vendar pa morajo biti v njem omenjeni.

Pri živalih, ki spadajo v vrsto konj, oslov in goved, se morajo izdajati ta potrdila za vsako žival posebe; živali iz vrste ovac, koz in svinj smejo biti obsežene kumulativno v enem skupnem potrdilu.

Potrdilo o izvoru in o zdravstvenem stanju za perutnino mora imeti prav tako izjavo, da ni v izvorni občini nobene kužne bolezni pri perutnini in da ni bilo v poslednjih 14 dneh kužnih bolezni pri pticah.

Če gre za transporte, ki se vrše po železnici ali z ladjo, mora pregledati živali v trenutku, ko se natovarjajo, državni veterinar ali veterinar, za to posebe pooblaščen od države. Uspeh pregleda se mora navesti v potrdilu, v katerem mora biti poleg tega izrečeno, da niso bile živali na poti do odhodnega kraja izpostavljene nobeni neposredni ali posredni nevarnosti okužitve.

Člen 3.

Vendar pa je dovoljeno, uvažati in provažati brez spremnih potrdil o izvoru in o zdravstvenem stanju in ne da bi bilo treba iz veterinarskih razlogov omejitve:

- izdelke mlekarstva (sir, sirovo maslo itd.);
- jajca;
- jedilne konzerve v hermetično zaprtih škatlah;
- topljeno mast in topljeni loj;
- volno, oprano v industrijskih napravah, vloženo v zaprte vreče;
- posušena ali nasoljena čreva v zaprtih zabojih ali sodih.

Člen 4.

Dovoljuje se, uvažati in provažati zaklano živino, prav tako pa tudi zaklano perutnino, presno ali pripravljeno meso, presno in kislo mleko, suhe in nasoljene kože in ostale sirove živalske proizvode, če se dokaže na vstopni obmejni postaji s potrdilom, ki ga je izdal državni veterinar ali veterinar, za to posebe pooblaščen od države, da izvirajo ti predmeti od zdravih živali in da ni v izvorni občini nobene kužne bolezni, katere prijava je obvezna in ki bi se mogla eventualno smatrati za nevarno.

Člen 5.

Če se niso redigirala potrdila o izvoru in o zdravstvenem stanju v jeziku namembne države, se jim mora dodati francoski prevod, ki ga je potrdil veterinar za točnega.

Člen 6.

Transporti, ki ne ustrezajo predhodnim odredbam, prav tako pa tudi živali, glede katerih razvidi veterinar ob njih prehodu na mejo, da so okužene ali sumne, naposled živali, ki so prišle kakorkoli v dotiko z okuženimi ali sumnimi živalmi, se smejo zavrniti. Vendar pa se dovoli na uvoznikovo zahtevo in po predpisih, ki veljajo v namembni državi, uvoz takih živali, če se zakoljejo takoj na obmejni postaji ali v izkrcevališču ali, če to ne bi bilo mogoče, v kraju, ki ga določi veterinaro oblastvo. Kar se tiče uporabe mesa in proizvodov od živali, zaklanih na tak način, se uporabi postopanje, ki velja za domače okužene ali sumne živali. Obmejni veterinar mora zapisati na potrdilo vzrok zavrnitve ali eventualnega zakola in to potrditi s svojim podpisom.

Če se ugotovi med uvoženimi živalmi obstoj kužne bolezni šele, ko so prišle v namembno državo, se mora vpisati to dejstvo v zapisnik, sestavljen v pričo državnega veterinarja ali veterinarja, za to posebe pooblaščenega od države. Prepis zapisnika se pošlje nemudoma ministrstvu za zunanje posle druge stranke pogodnice.

V primerih, določenih s tem členom, je treba obvestiti delegata druge stranke pogodnice, če bi bil

tak funkcionar imenovan po členu 11., po najkrajši poti in nemudoma.

Člen 7.

Če se pojavi na ozemlju ene stranke pogodnice goveja kuga, je druga stranka pogodnica upravičena, preprečiti ali omejiti, dokler traja nevarnost okužitve, uvoz in provoz prežvekovalcev, svinj in sirovih živalskih proizvodov kakor tudi predmetov, ki utegnejo biti prenašalci kužne bolezni.

Če se pojavi na ozemlju ene stranke pogodnice slinavka in parkljevka v nevarni obliki, ki kaže tendenco, da bi se razširila v širokih razmerah, se zavezuje ta stranka pogodnica, odrediti z mesta ustavitve izvoza na ozemlje druge stranke pogodnice onih živali, ki pripadajo vrstam, občutljivim za živalsko kužno bolezen, za vse ozemlje zakuženega sreza in za ozemlja sosednjih srezov.

Izvoz živali, za katere gre, se sme upostaviti, ko izgubi živalska kužna bolezen obliko spredaj navedene izjemne nevarnosti.

Člen 8.

Če se zanese s prometom živali kužna bolezen, katere prijava je obvezno predpisana z zakonom, z ozemlja ene stranke pogodnice na ozemlje druge stranke pogodnice, je le-ta poslednja upravičena, prepovedati ali omejiti, dokler traja nevarnost okužitve, uvoz vseh vrst živali, na katere je kužna bolezen prenosna.

Te uvozne omejitve in prepovedi se smejo raztegniti, če gre za smrkavost, vranični prisad, šušta, garje pri kopitarjih in prežvekovalcih, na občino, iz katere prihajajo živali, ki so zanesle kužno bolezen, in na sosednje občine; če pa gre za ostale živalske kužne bolezni, na srez, iz katerega prihajajo živali, ki so zanesle kužno bolezen.

Promet z živino se ne prepove, če se pojavi ali zanese tuberkuloza.

Predhodni predpisi se morajo uporabljati tudi na živalske proizvode in na predmete, ki utegnejo biti prenašalci kužne bolezni.

Člen 9.

Vsaka stranka pogodnica mora objavljati periodično, najmanj vsakih 30 dni izkaze (bulletine) o stanju živalskih kužnih boleznih. Ti izkazi se pošiljajo neposredno drugi stranki pogodnici. Biti morajo redigirani, kolikor je le mogoče, enotno in tako, da je razvidno iz njih stanje živalskih kužnih bolezni tudi na administrativnih ozemljih prve stopnje in v občinah. Nazivom živalskih kužnih bolezni je treba dodati francoski naziv.

Razen tega si priobčujejo oblastva obmejnih srezov druga drugim nemudoma in direktno pojave živalskih kužnih bolezni v teh srezih.

Če se pojavi na ozemlju ene stranke pogodnice goveja kuga, je treba drugo stranko pogodnico direktno brzojavno obvestiti o pojavu in razširjenosti kužne bolezni.

Člen 10.

Železniški vagoni kakor tudi deli ladij z vsemi priteklinami, ki so služili za prevoz živih živali, perutnine, sirovih živalskih proizvodov in onih predmetov, ki utegnejo biti prenašalci kužne bolezni, se morajo očistiti in razkužiti po raztovoritvi tako, da se popolnoma uničijo kužne kali, ki so morda še ostali v njih.

Klančine in nasipi za vkrcavanje se morajo po vsaki uporabi očistiti in, če je treba, razkužiti.

Člen 11.

Visoki stranki pogodnici priznavata druga drugo pravico, dodeliti svojima poslaništvoma stalne ali začasne delegate-veterinarje, da se zbirajo obvestila o živinoreji, o zdravstvenem stanju živine, o instalacijah živinskih tržišč, vkrcavališč in izkrcevališč, klavnice, naprav za pitanje živine, karantenskih postaj itd., nadalje o uporabljanju veljavnih predpisov veterinarne policije in tega sporazuma.

Obe stranki pogodnici se zavezujeta, dajati tem delegatom vsa obvestila in jim izkazovati pomoč, potrebno za izvrševanje njih naloge.

Člen 12.

Promet z živalmi med obmejnima pasoma visokih strank pogodnic se uredi po sporazumu o obmejnem prometu tako-le:

1.) Vsaka vprega za vlačenje ali za poljsko delo, vsaka tovorna ali jezdna žival mora biti opremljena s potrdilom ali, če gre za več živali, s kolektivnim potrdilom, ki ga je izdala izvorna občina. V teh potrdilih je treba navesti lastnikovo ime in popis živali. V njih mora biti potrjeno, da izvira žival iz obmejnega pasu ene stranke pogodnice, in označeno,

da se sme vršiti promet samo v obmejnem pasu druge stranke pogodnice.

Če naj gredo čez mejo dvoparkljarji, mora biti v teh potrdilih razen tega izjava občinskega oblastva, da v dotični občini ni boleznih, katerih prijava je obvezna in ki se morejo prenesti na dvoparkljarje; če naj gredo čez mejo kopitarji, se mora glasiti potrdilo občinskega oblastva, da v dvoreu, odkoder prihajajo, ni boleznih, katerih prijava je obvezna in ki bi se mogle prenesti na kopitarje.

Ob povratku mora izjaviti oblastvo namembne občine, ki leži v obmejnem pasu druge stranke pogodnice, v teh potrdilih, da v tej občini prav tako ni spredaj omenjenih boleznih.

Potrdila o tem, da ni boleznih, veljajo za 30 dni. Ko ta rok poteče, se morajo obnoviti.

2.) Živina, ki se goni na pašo, mora biti opremljena s kolektivnim potrdilom, ki ga je izdalo oblastvo one občine, odkoder živali prihajajo. To potrdilo mora navajati lastnikovo ime, pastirjevo ime, vrsto in število živali, njih spol in starost, naposled zunanja karakteristična znamenja živali.

a) Če se goni živina v obmejni pas na enodnevno pašo ali na pašo, ki traja največ sedem dni, morajo izjaviti oblastvo izvorne občine in oblastva onih občin, skozi katere se mora živina gnati, v tem potrdilu, da na njih ozemlju ni boleznih, katerih prijava je obvezna in ki bi se mogle prenesti na vrsto dotičnih živali. To potrdilo velja za 30 dni in se mora, ko ta rok poteče, obnoviti.

b) Če se gonijo živali na pašo, ki traja nad sedem dni, mora izjaviti v potrdilu državni veterinar ali veterinar, za to posebe pooblaščen od države, da je živali pregledal neposredno pred prihodom in jih spoznal s pregledom za zdrave, nadalje da ni v občini, odkoder prihajajo, in v občinah, skozi katere se morajo gnati, nobene kužne bolezni, katere prijava je obvezna in ki bi se mogla prenesti na dotične živali.

Neposredno, preden se vrnejo živali s paše, jih mora pregledati državni veterinar ali veterinar, za to posebe pooblaščen od države, ki mu je naloženo, nadzirati pašo. Uspeh tega pregleda je treba zapisati v potrdilo, prav tako pa izjavo, da ni v občini, v katere okolišju so bile živali na paši, in tudi ne v občinah, skozi katere se morajo gnati, nobene bolezni, ki bi se mogla prenesti na vrsto dotične živali in katere prijava je obvezna.

Pojav vraničnega prisada, šuštačca, rdečice pri svinjah, stekline v izvorni občini ne preprečuje izdajanja potrdil, določenih v prvem in drugem odstavku, če je dvorec, iz katerega prihaja žival, prost spredaj omenjenih boleznih.

3.) Če pa se pojavi ob času paše ali poljskih del onkraj meje v delu čred ali živali kužna bolezen, katere prijava je obvezna in ki bi se mogla prenesti na dotične živali, najsi se pojavi v občini, kjer je paša ali kraj del, najsi na poti, po kateri se mora izvršiti povratek črede ali živali, se povratek živali na ozemlje druge stranke pogodnice prepove, razen v neodoljivih razmerah, kakršne so nedostajanje krme, nezgode itd. V tem poslednjem primeru se sme izvršiti povratek šele, ko se odrede varnostni ukrepi, o katerih so se sporazumela pristojna oblastva prve stopnje, da se prepreči razširjanje živalske kužne bolezni.

4.) Vprežne, delovne, jezdne, tovarne živali in naposled živali s paše, ki so opremljene z odrejenimi potrdili, niso ob prehodu več zavezane veterinarski kontroli na meji. Vendar pa se morajo, da se ugotovi njih istovetnost, vračati na oni obmejni točki, čez katero so prišle.

V A t e n a h, dne 2. novembra 1927.

Priloga C.

Izjava.

V trenutku, ko sta visoki stranki pogodnici pristopili k podpisu današnje pogodbe o trgovini in ploovitvi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo, sta se sporazumeli zato, da se zavarujejo južnim krajinam kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev olajšave, ki jih uživajo ostale krajinne kraljevine, uporabljajoče lastne luke, po drugi strani pa, da si zavarujeta v trgovinskih odnošajih vzajemno postopanje — da se na blago, ki prihaja iz Soluna ali preko njega ter gre v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, in na blago, ki prihaja iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter gre na Solun, ne uporablja postopanje, različno od postopanja z blagom, ki se uvažata ali izvažata preko jadranskih luk, in sicer tako glede železniških tarif kakor tudi glede popusta pri carinskih tarifah. Vendar pa se ti popusti ne uporabljajo na premost.

Potemtakem se morata generalni direkciji prizadetih železnic sporazumeti v štirih mesecih od dne,

ko stopi omenjena pogodba v veljavo, o soglasni ustanovitvi izvestnih skupnih tarif, ki jih je uporabljati na razno blago, zlasti pa na blago, navedeno v listi A, priloženi tej pogodbi, ki prihaja iz Grčije ter gre v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in dalje, in na blago, ki prihaja iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter gre na Solun in dalje.

Dotični železniški upravi ustanovita enotno kilometrino glede teh tarif ali, če se jima zdi potrebno, glede nekaterih teh tarif. Vedno pa se uporablja enotna kilometrina na one tarife, ki to zahtevajo kot neodložen pogoj.

V vseh teh poslih se morata ravnati dotični železniški upravi po odredbah bernske mednarodne konvencije o prevozu po železnicah z vsemi njenimi dopolnilnimi dodatki, prav tako pa tudi po petih sporazumih bernskega mednarodnega odbora za prevoze.

Obračunavanje se vrši po kilometrskih razdaljah. Transporti, namenjeni ali solunski postaji ali grškemu ali srbskemu svobodnemu pasu, se morajo razporejati za spredaj omenjene namembe po redu, kakor prihajajo.

V A t e n a h, dne 2. novembra 1927.

Priloga D.

Specialni sporazum med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo o vzajemnem ustanavljanju trgovskih zbornic in bank.

Vpoštevaje neenakost, ki obstoji v sedanji situaciji obeh držav glede trgovskih zbornic in bank in ki izhaja iz dejstva, da ima kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev v Grčiji podobne naprave, dočim jih Grčija na srbsko-hrvatsko-slovenskem ozemlju nima, enako prešinjani z željo, da ne obdržita tega stanja, ki bi mogla njega podaljšava ovirati njihju trgovinske transakcije, in z željo, ustvariti obenem podstavo za prihodnje ustanavljanje takih naprav, sta se sporazumeli visoki stranki pogodnici o tem tako-le:

Člen 1.

Visoki stranki pogodnici sta soglasni, urediti vprašanja o trgovskih zbornicah in o bankah na podstavi popolne vzajemnosti tako, da se bo število podobnih naprav na ozemlju ene obeh držav točno ujemalo s številom onih naprav, ki so pooblašcene na ozemlju druge stranke pogodnice.

Člen 2.

Vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pristaja na to, da se ustanovi na njenem ozemlju grška trgovska zbornica po načelu vzajemnosti za že obstoječo srbsko-hrvatsko-slovensko trgovsko zbornico v Solunu.

Člen 3.

Visoki stranki pogodnici sta se sporazumeli, da se ne smatra podružnica francosko-srbske banke v Solunu za srbsko-hrvatsko-slovensko napravo. Toda vpoštevaje obstoj in vlogo, ki jo je izvršila ta naprava pri ekonomskih transakcijah med obema državama, priznava vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev Grčiji pravico, ustanoviti na srbsko-hrvatsko-slovenskem ozemlju banko ali podružnico ene svojih bank, če pooblasti kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, da sme ustanoviti v Grčiji banko ali podružnico ene svojih bank poleg že obstoječe podružnice francosko-srbske banke v Solunu.

Člen 4.

Če bi želela ena visoka stranka pogodnica ustanoviti na ozemlju druge stranke pogodnice podobne naprave poleg onih, ki so omenjene v členih 2. in 3., podjame v tej stvari, česar je treba, po diplomatski poti, pri čemer navede kraj, kjer želi ustanoviti spredaj omenjene naprave. Ta kraj se določi s skupnim sporazumom. Druga stranka pogodnice vzame v blagohoten pretres želje, izrečene v tem pogledu, vpoštevaje vedno kar najširši razvoj njihju vzajemnih ekonomskih odnošajev.

Stranka pogodnica, ki bi zahtevala ustanovitev teh novih naprav, ne more zahtevati od druge stranke pogodnice brezpogojnega pristanka samo zato, ker ji ponuja na podstavi vzajemnosti ustanovitev podobnih naprav na svojem lastnem ozemlju. Stranki pogodnici, na katero se naslovi spredaj omenjena zahteva, je na izvolji, dati dotični pristanek ali pa ga odreči.

Pristanek na ustanovitev spredaj omenjenih naprav, dan eni obeh strank pogodnic, obseza za to stranko obveznost, da mora dovoliti drugi stranki pogodnici ustanovitev takih naprav v istem številu na svojem ozemlju.

Člen 5.

Da se takoj sedaj uredi ustanovitev naprav, omenjenih v členih 2. in 3. tega sporazuma, sta se visoki stranki pogodnici zedinili, določiti glede kraja, kjer naj se ustanove dotične naprave, mesti Atene in Solun po izboru srbsko-hrvatsko-slovenske vlade na grškem ozemlju in mesti Beograd in Skoplje po izboru grške vlade na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ta izbor ne pomeni, da bi se morali ustanoviti obe napravi v istem mestu.

Člen 6.

Dogovorjeno je, da ne moreta zahtevati visoki stranki pogodnici ustanavljanja bank namesto trgovskih zbornic in obratno. Le ustanovitev ustrezne naprave se sme vedno zahtevati in dobiti v enakem številu.

Člen 7.

Odredbe predhodnih členov se uporabljajo prav tako na mešane grško-srbsko-hrvatsko-slovenske trgovske zbornice in banke.

Tuje mešane trgovske zbornice in banke niso obsežene v tej konvenciji ter ostanejo podložne dotičnemu zakonodajstvu visokih strank pogodnic.

V A t e n a h, dne 2. novembra 1927.

*

Končni zapisnik.

V trenutku, ko so podpisani pooblaščenici pristopili k podpisu pogodbe o trgovini in ploovitvi, ki se je sklenila na današnji dan med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, so podali, češ, da je v skupno korist, če se čimbolj razvijejo ekonomski odnošaji med obema državama in se dá izpodbuda vzajemnemu prometu in transakcijam, spodaj navedene izjave, ki so sestavni del omenjene pogodbe:

I. Glede pogodbe o trgovini in ploovitvi.

K členu 1.

Visoki stranki pogodnici se zavezujeta, kar najliberalneje tolmačiti odredbe o sprejemanju, bivanju, nastanjanju in izvrševanju poklicev obojih svojih državljanov. Zlasti hočeta skrbeti, da se ne bo kompliciralo opravljanje administrativnih formalnosti, predpisanih z zakoni obeh držav, s postopki, ki bi zavlačevali, ali z uporabljanjem ukrepov, ki bi ovirali izvrševanje spredaj omenjenih pravic njihju državljanov. Potemtakem se zavezujeta, usvojiti vse oprostitve, ki bi se jima zdele koristne, tako, da jim zavarujeta, kolikor le mogoče, enakost v vzajemnem postopanju.

K členu 5.

Visoki stranki pogodnici sta, skladno s svojim sedanjim dotičnim zakonodajstvom, soglasni, da ne bosta zahtevali vzajemno plačevanja nikakršnih davščin ali taks od trgovcev, fabrikantov, proizvajalcev in njih trgovinskih potnikov za njih poslovanje, navedeno v členu 5. te pogodbe.

Ko se dovoljuje spredaj omenjenim osebam uživanje večjih koristi, ki bi mogle izhajati iz načela največje ugodnosti, se jim priznavajo ugodnosti in olajšave iz člena 5. toliko, kolikor ne bivajo te osebe na ozemlju druge stranke pogodnice dlje nego šest mesecev na leto.

K členoma 6. in 7.

Visoki stranki pogodnici sta se sporazumeli, da ne sme presezati znesek dodatnih taks vsake vrste, ki se pobirajo sedaj ali ki bi se mogle pobirati v bodoče ob uvozu v Grčijo (kakor n. pr. taksa za izvrševanje prisilnega posojila iz leta 1922., občinska trošarina, statistična taksa itd.), glede naravnih ali tvariških proizvodov, ki izvirajo in prihajajo iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in o katerih govori prvi in drugi odstavek spredaj omenjenih členov, nikoli 75 % davščin iz carinske tarife in da se smejo pobirati po drugi strani trošarinske takse, ki jih pobirajo država in občine na tako blago, uvoženo iz inozemstva, ki se ne proizvaja ali fabricira v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, v tej državi tudi v bodoče do sedanjega zneska, da se pa vendarle ne smejo ne zvišati in tudi ne, če se ukinejo ali znižajo, iznova ustanoviti ali vrniti na prejšnjo višino.

K členu 15.

1.) Če bi uvedla ena visoka stranka pogodnica glede vseh držav izvozne ali uvozne prepovedi ali omejitve, razen v izjemah, navedenih v omenjenem členu, in bi usvojila sistem kontingentiranja z do-

voljevanjem ugodnosti, ima druga stranka pogodnica pravico, uporabljati glede prve stranke pogodnice podobne ukrepe.

Dogovorjeno je, da ne more ta druga stranka pogodnica odgovoriti na take ukrepe, razen če bi prepovedi ali omejitve, ki jih je uvedla prva stranka pogodnica, direktno ogražale njen izvoz ali njen uvoz in bi bile občutno škodljive za njene ekonomske koristi.

Ona obeh strank pogodnic, ki bi provzročila glede sebe ukrepe druge stranke pogodnice, se ne more sklicevati na načelo največje ugodnosti in tudi ne zahtevati, da bi bili ti ukrepi občega značaja, t. j. da bi se uporabljali glede vseh držav, zakaj odredili so se samo kot odgovor na njene lastne ukrepe.

Ona obeh visokih strank pogodnic, ki bi se smatrala s prepovedmi ali omejitvami druge stranke pogodnice za oškodovano, sme ali takoj odrediti podobne ukrepe ali pa, če razmere to dopuščajo, in vselej, kadar jo je predhodno o tem obvestila vlada druge stranke pogodnice, tej predlagati, naj se začne pogajanja, da se reši to vprašanje s specialnim sporazumom. Vendar pa je dopustno, uporabljati omenjene ukrepe ne glede na pogajanja tudi v času, dokler pogajanja trajajo.

2.) Če bi odredila ena visoka stranka pogodnica glede izvestnega blaga ukrepe, ki pomenijo prepoved ali omejitev uvoza ali izvoza tega blaga, tako, da bi mu določila boljše kakovost, s čimer se izključuje slabša kakovost, z odreditvijo njegove kemijske sestave ali specifične teže, ima druga stranka pogodnica pravico, uporabiti glede prve stranke pogodnice podobne ukrepe. Toda vpoštevaje važnost razlogov, ki so nalagali uvedbo tega postopanja, kakor tudi važnost njih vzajemnih trgovinskih odnošajev vobče, nadalje uvaževaje, do katere točke poseza tako postopanje v njene ekonomske koristi, se sme druga stranka pogodnica sporazumeti z vlado prve stranke pogodnice, da se uvedejo pogajanja za ureditev tega vprašanja s specialnim sporazumom. Nikakor pa ne sme poseči stranka pogodnica, ki bi se smatrala z ukrepi druge stranke pogodnice za oškodovano, po retorzivnih ukrepih, dokler predhodno ne izčrpa sredstev za sporazum, tako da se ne prizadene škoda vzajemnim trgovinskim odnošajem.

II. Glede sporazuma o specialnih ugodnostih, podeljenih obmejnemu prometu (priloga A).

K členoma 9. in 10.

Če bi se pokazale odredbe omenjenih členov o lastninah onkraj meje ob uporabljanju za nezadostne ali za celoma ali deloma neuporabne, se zedinita prizadeti vladi, sporazumno proučiti sredstva, prikladna za ureditev tega vprašanja, in skleniti, če je umestno, nov sporazum.

K členu 13.

Zahteve lastnikov čred o tem, da bi vzeli v zakup pašnike, preizkusijo čimprej oblastva, poklicana za to z dotičnimi zakoni, in uporabijo vso skrbnost, da blagohotno ugođe koristim omenjenih lastnikov glede podelitve dovolila.

Če bi rezervirala ena stranka pogodnica zaradi javne varnosti ali zaradi posebnih gozdnogospodarskih namenov izvestne vrhove ali dele planin ter bi iz teh razlogov izključila pašnike, ne sme ukreniti druga stranka pogodnica podobnih prepovedi ali omejitev, dokler se pravica, goniti živino na druge pašnike, vobče ne ukine. Samo če bi ena stranka pogodnica popolnoma prepovedala, goniti na pašo živino druge stranke pogodnice, bi bila ta stranka pogodnica upravičena, poseči po istih ukrepih.

III. Glede sporazuma o živalskih kužnih boleznih (priloga B).

1.) Odredbe o živalskih kužnih boleznih se uporabljajo samo na živali in predmete, ki prihajajo iz ene ali druge stranke pogodnice. Prepuščanje živali, sirovih živalskih proizvodov in predmetov, ki utegnejo biti prenašalci kužne bolezni in ki prehajajo, ko so prišli iz drugih držav, čez ozemlje ene stranke pogodnice, da dosepejo zaradi uvoza ali provoza na ozemlje druge stranke pogodnice, ni obseženo v odredbah priloge B.

2.) V obmejnem prometu mora spremljati pošiljke perutnine, sestavljene iz manj nego 50 živali, samo en certifikat, s katerim se potrjuje, da v izvorni občini in v sosednjih občinah ni nobene živalske kužne bolezni.

Nobeno potrdilo se ne zahteva v obmejnem prometu za presno in pripravljeno goveje, svinjsko, kozlje in ovčje mleko, pa tudi ne za zaklano perutnino, kolikor služi lastni potrebi prebivalcev v obmejnih pasih. Prav to velja tudi za gnoj.

Za obmejni promet po obeh predhodnih odstavkih se smatra promet s tam omenjenimi predmeti, ki prihajajo iz enega obmejnega pasu ter so namenjeni potrebi drugega obmejnega pasu.

3.) Nobeno potrdilo se ne zahteva za pripravljeno meso do 5 kilogramov v privatnem poštnem prometu in v privatnem potniškem prometu.

4.) Direktno provažati žive živali, perutnino, živalske proizvode in predmete, omenjene v členu 1., z ozemlja ene visoke stranke pogodnice čez ozemlje druge stranke pogodnice, je dovoljeno ob pogojih, predpisanih za uvoz, seveda če uvoz v namembno državo ali, če je to dopustno, prevoz skozi države, skozi katere bi se moral izvršiti, ni prepovedan.

5.) Vstopne postaje za promet, omenjen v členu 1. sporazuma o živalskih kužnih boleznih, so te-le: v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev: Devdelija; Bitolj; v republiki Grčiji: Solun; Lerin (Florina), železniška postaja.

Nove vstopne postaje po členu 1. se smejo ustanoviti samo po predhodnem sporazumu med vladama strank pogodnic.

6.) Sanitarni varnostni ukrepi, glede katerih bi spoznala vsaka stranka pogodnica, da jih je treba kot koristne usvojiti glede živih živali in žive perutnine, ki so opremljene s pravilnimi listinami in o katerih se je ugotovilo ob prehodu čez mejo, da so zdrave, se omeje na lastnem ozemlju na najmanjšo neizogibno potrebno mero.

7.) Za izvoz živih živali, ki prihajajo z ozemelj kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na ozemlje republike Grčije, in prav tako za njih prevoz ni treba nobenega predhodnega pooblastila ali dovolila.

8.) Na uvoženno presno ali pripravljeno meso se morajo uporabljati v namembnih krajih isti sanitarni predpisi kakor na domače meso. Ne zahteva se, da bi se prinašalo tudi drobovje (pljuča, srce itd.) živali, od katerih izvira presno uvoženo meso.

9.) Potrdila o izvoru in o zdravstvenem stanju, ki morajo po členih 2. in 4. tega sporazuma spremljati živali, živo ali zaklano perutnino, sirove živalske proizvode, presno ali pripravljeno meso in predmete, ki utegnejo biti prenašalci kužne bolezni, so oproščena konzularne vize, ki se ne zahteva.

10.) Ta končni zapisnik je sestavni del sporazuma o živalskih kužnih boleznih (priloga B); dogovorjeno je, da ne more v ničemer izpremeniti (omejiti) pravic, priznanih s konvencijo z dne 10. maja 1923. o funkcioniranju veterinarne službe v srbskem svobodnem pasu (zapisnik B).

V A t e n a h, dne 2. novembra 1927.

Zapisnik o podpisu.

V trenutku, ko sta pristopila pooblaščenca srbsko-hrvatsko-slovenske vlade k podpisu pogodbe o trgovini in plovitvi, sklenjeni na današnji dan med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo, sta opozorila pooblaščenca grške vlade na škodo, ki jo provzročajo trgovinskim odnošajem obeh držav fluktuacije, izvirajoče iz tega, ker se v Grčiji pogostoma določa stopnja koeficientov za majoracijo carin, ter sta zahtevala, naj se vrši to določanje samo v čim daljših presledkih in po dobah, ne krajših od treh mesecev.

Poleg tega sta poudarila omenjena pooblaščenca zlasti, da je srbsko-hrvatsko-slovenska vlada jako prizadeta v vprašanjih, ki se nanašajo na določanje specifične teže žita in na pogoje, ob katerih je v Grčiji dovoljeno, uvažati moko glede na njeno kemijsko sestavo. Izrekla sta nado, da bo grška vlada voljna, čimprej ukreniti, česar je treba, da se omogoči uvoz srbsko-hrvatsko-slovenskega žita v Grčijo, in da ne bo vztrajala na takem določanju specifične teže in kemijske sestave žitne moke, ki sedaj izključuje uvoz. Pooblaščenca srbsko-hrvatsko-slovenske vlade sta pripomnila, da ovira to določanje svobodo trgovine med obema državama in da torej nasprotuje zmislu in namenu pogodbe.

Pooblaščenca grške vlade sta sprejela to izjavo na znanje in priznala, da je srbsko-hrvatsko-slovenska vlada prizadeta v spredaj omenjenih vprašanjih; kar se tiče zahteve, da bi se določala stopnja koeficientov za majoracijo, nižjih od tečaja paritete kovinske drahme, v čim daljših presledkih in po dobah, ne krajših od treh mesecev, sta za to, da se ugoditi tej zahtevi in da se izpreminjaj stopnja teh koeficientov samo po najmanj trimesečnih dobah. Kar se tiče ostalih vprašanj, ki sta jih zastavila pooblaščenca srbsko-hrvatsko-slovenske vlade, sta izjavila, da so

že predmet posebnega proučevanja po pristojnih grških administrativnih oblastvih zaradi njih definitivne ureditve, in da se zavezuje, nevarno odredbam člena 15. pogodbe in k členu 15. končnega zapisnika, priporočiti svoji vladi, naj izvoli izdati čimprej v ugodnem zmislu odločbo, ki jo dopuščajo navedena vprašanja.

V A t e n a h, dne 2. novembra 1927.

(Obrazec.)

Naziv države.

(Oblastvo, ki je izdalo legitimacijsko karto.)

Legitimacijska karta za trgovinske potnike.

Velja za dvanajst mesecev od dne, ko je bila izdana.

Velja za . . . . . Številka karte . . . . .

S tem se potrjuje, da je imetnik te karte,

g. . . . ., rojen v . . . . .

ki stanuje v . . . . ., ulica . . . . . št. . . . .

posestnik¹ . . . . .

v . . . . . (ali) trgovinski potnik

v službi trgovnice . . . . .

trgovnic . . . . .

v . . . . .

ki ima¹ . . . . .

ki imajo . . . . .

pod firmo . . . . .

Ker namerja imetnik te karte zbirati naročila

v spredaj navedenih deželah in vršiti nakupe za

trgovnico, katero . . . . ., za katere gre, se potrjuje, da je ome-

trgovnice, so ome-

njena trgovnica upravičena . . . . . svojo indu-

njene trgovnice upravičene, opravljati svoje indu-

strijo in svojo trgovino v (. . . . .) in da tu

plačuje zakonski davek v ta namen.

plačujejo . . . . .

(V . . . . .), dne . . . . . 19 . . . . .

Podpis šefa trgovnice (trgovnic):

Imetnikov osebni popis:

Leta starosti: . . . . .

Rast: . . . . .

Lasje: . . . . .

Posebna znamenja: . . . . .

. . . . .

Imetnikov podpis:

. . . . .

¹ Označba tvornice ali trgovine.

NB. Če gre za šefa trgovinske ali industrijske naprave, se izpolni samo razpredelek¹ tega obrazca.

§ 2.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi, ko se razglasi v «Službenih Novinah» in ko se izmenjata ratifikaciji.

Našemu ministru za zunanje posle priporočamo, naj razglasi ta zakon, vsem Našim ministrom, naj skrbe za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj postopajo po njem, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

V B e o g r a d u, dne 8. oktobra 1928.

Aleksander s. r.

Namestnik	Predsednik
ministra za zunanje posle,	ministrskega sveta,
minister brez portfelja:	minister za notranje posle:
dr. J. Šumenković s. r.	dr. Korošec s. r.

Minister	(Podpisi
za trgovino in industrijo:	vseh ostalih ministrov.)
dr. M. Spaho s. r.	

Videl in pritisnil
državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde:

Mil. Ant. Vujičić s. r.

(L. S.)

* * *

P r i p o m b a. Instrumenti ratifikacije za gorenjo pogodbo o trgovini in plovitvi med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in republiko Grčijo so se izmenjali v Beogradu dne 1. novembra 1928.

Iz ministrstva za zunanje posle;

Pov. br. 12.631/28.